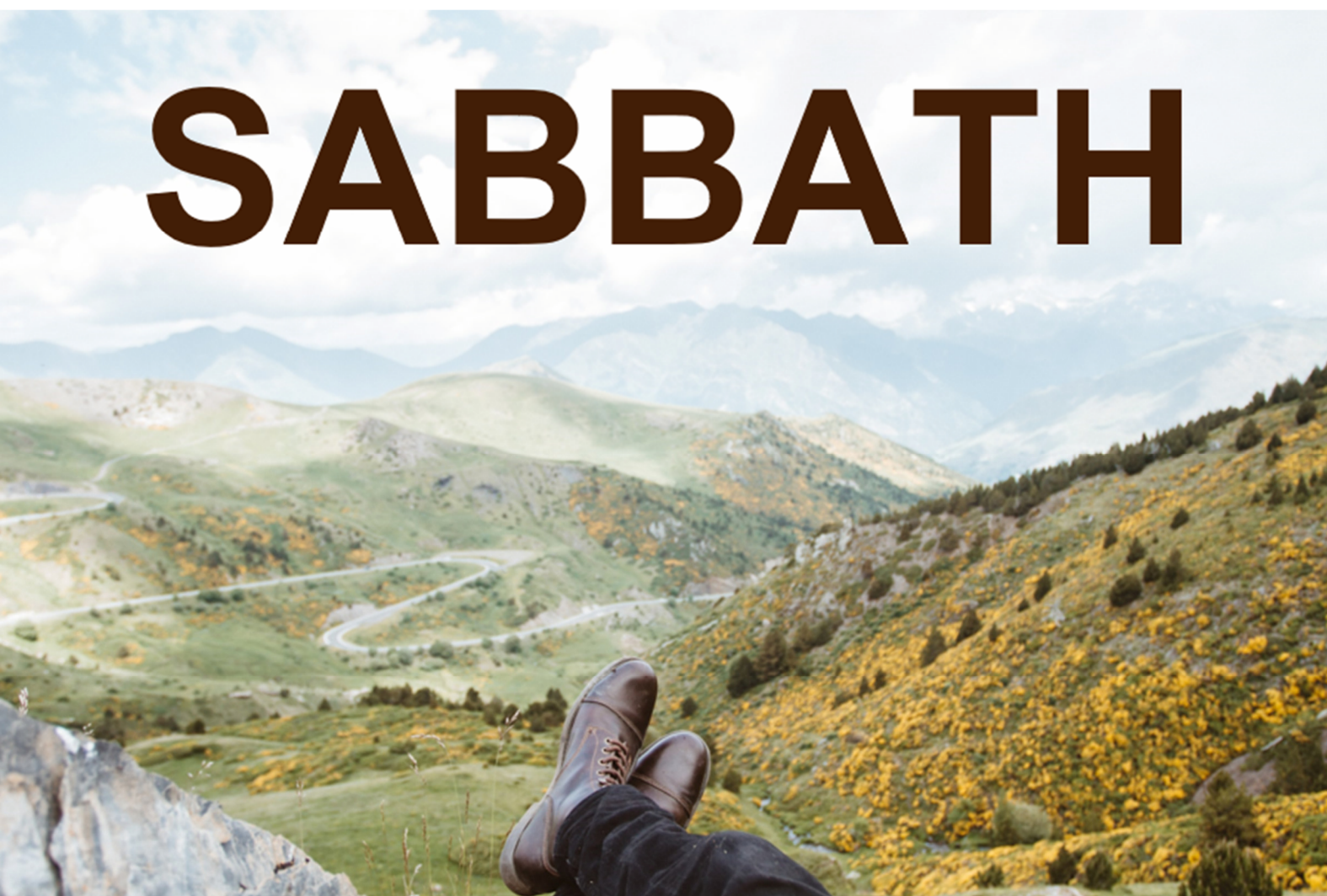

PALVENÄDAL
9.-16. jaanuar 2022

SABBATH

Selle aasta palvenädala materjalide projekteerimiskond:

Christian Kuhn (CH)

Andi Bachmann-Roth (CH)

SHABBAT – SHALOM

Kallid vennad ja õed üle Euroopa

Selle palvenädala *Shabbat* teema *Elamine Jumala rütmi järgi* on minu jaoks eriline rõõm. Aastaid tagasi näitas isa mulle ühte voldikut juudi teoloogilt Abraham Joshua Heschel'ilt. Pealkiri oli *Shabbat ja selle tähendus kaasaegse inimese jaoks*.

Üheks oluliseks punktiks seal oli see, et Shabbatil on võrreldes ülejäänud nädalaga erinev väärtus. Kas teadsite, et sõna „püha“ tuleb esimest korda ette loomisloo ajal seoses Shabbatiga? Kui Jumal alustas loomistööd ja rääkis maailma olemisse, nägi Ta, et kui loodi mees ja naine, oli see hea ja isegi väga hea. Aga kui Ta seab sisse Shabbati, ütleb Ta: „See on püha.“ See on erinevus ühelt poolt asjade ruumis loomise ja töötamise ning teiselt poolt ajasfääri vahel. Sest Shabbat ongi tööga risustamata puhas aeg.

Kas te olete teadlikud, et võite muuta aega ainult asjade ruumi jaoks ja mitte muuta asju aja jaoks? Ometi me käitume nii, nagu võiksime töö läbi aega võita. Heschel nimetab seda "ruumi vallutamiseks". Aga see on illusioon. Ainus viis, kuidas te saate ajaga rohkem ära teha, on töö peatamine ning selle kulutamine suhete ja olemise peale. Selle juurde kutsubki Jumal meid oma Shabbati pakkumisega, veetes aega Temaga ja Tema rahvaga.

Kas me peaksime siis olema üllatunud, et hingamispäev on neil päevil rünnaku all? Kui inimesed üha enam võõranduvad Jumala headest elu juhtnöördest, kaotab hingamispäev üldse mõtte. Me ütleme endale, et me ei saa lubada Shabbati pidamist, kuna teha on nii palju head ja olulist. Äärmisel juhul võiksime teha asju, mis ei ole mahtunud töönädala sisse. Ja ometi, pannes üha rohkem inimesi hingamispäeval töötama, saab ühiskonda koos hoidev kangas üha enam puruks rebitud. Me kogeme seda ühe suletud ringina. Mõte, et hingamispäeva pidamata saab rohkem, lihtsalt ei toimi. Pigem toob see endaga kaasa kahju rohkem kui eales varem.

Shabbat on üks geniaalne kingitus Jumalalt, mis järgib teistsugust loogikat. Sellest palvenädalast läbi minnes saate tuttavaks selle erinevate aspektidega. Mu palve on, et kui te palvete, siis saate taas tuttavaks selle hingamispäeva Shabbatiga, mida meie, Euroopa kristlased, oleme tähistanud üle 1700 aasta pühapäeviti (Rooma keisri Constantinuse poolt 321 AD sisse seatuna). Ma olen veendunud, et üks hea hingamispäev toob meie ellu rahu (Shalom), mida me kõik nii väga igatseme.

Soovin teile seega Shabbat Shalom!

Thomas Bucher
Euroopa Evangeelse Alliansi peasekretär

PS: Südamlik tänu Šveitsi Evangeelsele Alliansile sisu pakkumise eest selle 2022. aasta palvenädala tähendusrikka teema jaoks!

SOOVITUSI PALVENÄDALA PALVEKOOSOLEKU JUHTIMISEKS

Paljud kohalikud kogudused Euroopas võtavad seda Palvenädalat kui võimalust korraldada ühiseid palvekoosolekuid, mille suhtes me tahaksime julgustada. Siin on teile mõned soovitusel, mida planeerimise juures meeles pidada:

1. Palun tehke kindlaks, et KÕIK evangeelsed kogudused oleksid teie palvekogunemistele kutsutud ja kaasatud. Pingutage eriti, et ulatuda sisserännanute kogudusteni. Kas teie läheduses on mustlaste kogudusi, keda võiksite kutsuda? Igaühe kaasa arvamine teeb teie ühtsuse rikkamaks ja mitmekesisemaks.
2. Erinevatesse kohtadesse minemine on alati rikastavam kogemus, ärge unustage väiksemaid kohti. Iga koht on erinev ja lisab ühtsusele värvi juurde.
3. Kuidas te saate praktiliselt väljendada oma maa suurt mitmekesisust? Kas te teete selle jaoks ruumi? Avatus, ruumi tegemine lisab ühtsusele juurde üllatavaid väljavaateid.
4. Kas teie üritus on ka noortepärane ja köidab noori? Me julgustame teid lubama noortel osaleda ning isegi aidata teid planeerimise ja ettevalmistamise juures. Põlvkondade vaheline ühtsus on koguduse jaoks eriti oluline.
5. Planeerige loovaid, asjakohaseid ja köitvaid palvekoosolekuid. Kontrollige kaks korda üle, et palve hõlmaks kindlasti suurema osa ajast.
6. Julgustame teid pidama silmas soolist tasakaalu. Töötagu mehed ja naised koos, et luua programmi, mis aitab väljendada mitmekesisust.
7. Pidage silmas tulevikku. Kujutage ette seda üritust läbi aastate kasvavat. Kuidas te saaksite sel aastal teha palveüritust, mis tooks tagasi inimesi ja nende sõpru koos nendega?

SISSEJUHATUS

Shabbat. Elamine Jumala rütmi järgi

Meil on jõudeaega rohkem kui mis tahes eelneval põlvkonnal. Aga kuigi meil on rohkem vaba aega, ei tähenda see automaatselt meelerahu. Kasvav kiirus ja surve, mida me oma töökohtades kogeme, on juba leidnud oma tee meie vabasse aega ja isegi meie usuellu. Tegelikult paljud võitlevad, et kasvõi kümme minutit palvetada ja vaikselt olla. Me elame pideva meelelahutuse ja enesereklaami ajal. Ei üllata, et pakkumistel, mis lubavad puhkust ja lõdvestumist nagu tähelepanutreening, jooga ja pikk paus, mida tuntakse ka „sabatipuhkuse” nime all, on suur edu.

Kaasaegsed ärijuhid kasutavad väljendit „sabatipuhkus”. See sõna on sügavalt juurdunud judeokristlikku traditsiooni. „Shabbat” tähendab peatumist, aja maha võtmist, pausi. Kui Jumal kutsub meid kord nädalas kõike kõrvale panema, tahab Ta säilitada meie vabadust. Me ei peaks lubama oma muredel, oma vajadustel või keskkonnal ennast määratleda, vaid elama lähtudes lähedasest suhtest oma Loojaga. Shabbat on parim ravi võõrandumisega võitlemiseks ja parim vahend eduka elu elamiseks.

2022. aasta palvenädala eesmärk ei ole protestimine pühapäeval töötamise vastu. Palvenädal on üks võimalus vabaduse taas avastamiseks keset maailma järeleandmatust ühes selle nõudmiste ja survega. Me keskendume iga päev ühele Shabbati aspektile: identiteet, varustus, hingamine, kaastunne, meeles pidamine, rõõm, suuremeelsus ja lootus. Me tahame koos palvetades julgustada üksteist tantsima nüüd taeva rütmi järgi¹. See hõlmab palju enamat kui meie enda hinge vaimset heaolu. Palve kaudu me pühendume tervete kogukondade ja koguduste ehitamisele.

Andi Bachmann-Roth

Šveits

Evangeelse Alliansi peasekretär
(saksakeelne osa)

Christian Kuhn

Šveits

Šveitsi Evangeelse Alliansi direktor
(prantsusekeelne osa)

¹ Ott, Bernhard (2019): Tänzer und Stolperer. Wenn die Bergpredigt unseren Charakter formt. Cuxhaven: Neufeld Verlag.

PALVENÄDAL 2022

PÄEV 1 – SHABBAT JA IDENTITEET	6
PÄEV 2 – SHABBAT JA JUMALA VARUSTUS	8
PÄEV 3 – SHABBAT JA HINGAMINE	10
PÄEV 4 – SHABBAT JA KAASTUNNE	12
PÄEV 5 – SHABBAT JA MEELES PIDAMINE	14
PÄEV 6 – SHABBAT JA RÕÕM	16
PÄEV 7 – SHABBAT JA SUUREMEELSUS	18
PÄEV 8 – SHABBAT JA LOOTUS	20

PÄEV 1 – SHABBAT JA IDENTITEET

PIIBLISALM

Seepärast ütle Iisraeli lastele: Mina olen Issand ja mina viin teid ära egiptlaste teoorjuse alt; ma päästan teid nende orjatööst ja lunastan teid oma väljasirutatud käsivarrega ning suurte kohtupidamistega. (2. Moosese 6:6)

MÕTISKLUS

Kaks sõpra otsisid pikka aega tööd, mis oli nende jaoks raskeks katsumuseks, kuna neil mõlemal olid pered, kelle eest hoolt kanda. Nad osalesid kursusel pealkirjaga „Kristlus ja töö”, mida ma viisin läbi oma koguduses. Kursuse käigus nad mõtisklesid väga avatult oma töötuse üle ja olid eriti hõivatud küsimustega oma identiteedi kohta. Kas minu väärtus sõltub mu tähtsusest tööturul? Kui palju ma samastan ennast tööga, mida ma teen? Kuidas mõjutab mind minu tööta olek? Nende tunnistused haarasid meie tähelepanu ja me mõistsime, kui oluline on meie töö meie identiteedile. Jumal on seadnud igal nädalal ühe töövaba päeva – Shabbati – tuletamaks meile meelde, et meie tööteenistus ei määra meie identiteeti.

Juutidelt sai Shabbati puhkus röövitud. Nad pidid orjadena vaarao heaks lakkamatult töötama. Nad olid lõksus süsteemis, mis ekspluateeris neid ja rakendas täielikku ülemvõimu Jumala loodu üle. Aga Jumal ei oleks tunnistanud seda *status-quo*'d. Ta vabastas oma rahva orjapõlvest. Väljaspool Egiptust, juba kõrbes olles, said juudid taas tähistada Shabbati. Jumalat teenides, tuletati neile meelde nende sügavaimat ja tõelist identiteeti: nad olid valitud ja armastatud Jumala rahvas.

Seepärast on Shabbat meie kõigi jaoks pöördeline. Kui me ülistame Jumalat ja oleme osaduses üksteisega, siis kogeme, et andes me alati ka saame. Me oleme enamat sellest, mida me teeme ja mida me saavutame. Lõppeks rajaneb meie identiteet ja väärikus tunnistusel, et me oleme teenimatult Jumala armastatud lapsed. Töö aitab kujundada meie iseloomu, aga meie väärtust isikuna ei määra see, mida me teeme. Hingamispäeval me eemaldume oma tööst ja kogeme uuesti Jumala lähedust. Jumala seatud Shabbati hingamise abil me võtame vastu rahu. Meie väärtus inimolenditena rajaneb meie suhtel Jumalaga.

Kaks sõpra, kes kursusel osalesid, mõtisklesid pikalt ja laialt oma identiteedi üle. Nad on ühe raske aja läbi õppinud, et Jumal armastab neid, olenemata nende tööalasest tegevusest või saavutustest. Selle tulemusena on nad leidnud oma elu jaoks ühe kinnitava ja julgustava väljavaate.

KÜSIMUSI MÕTLEMISAINEKS

- Kuidas mõõdab ühiskond minu väärtust? Kuidas teeb seda Jumal?
- Kas ma määratlen oma identiteeti läbi jätkuvate saavutuste või ma võin pühapäeval lihtsalt pigem „olla” kui „teha”?
- Kuidas ma võin igapäevaelus kogeda oma väärtust Jumalas ja näidata seda teistele?

PALVE TEEMAD

- Me täname Jumalat meie igapäevase hingamisaja eest, mil tunneme end armastatud Jumala lastena, seda üldsegi ilma midagi saavutamata.
- Me täname Jumalat oma töö eest ning selle eest, kuidas see arendab meie iseloomu ja kinnitab meid.
- Me palvetame nende eest, kes on sattunud orjusse saavutuspõhise ühiskonna kasuks, kus me elame. Issand, vabasta meid nii, nagu sa kord vabastasid oma rahva Egiptusest.
- Me parandame meelt sellest, et sõltume liiga palju oma saavutustest ja suutlikkusest, selle asemel et rajada oma identiteet Jumalas.

SOOVITATAV PALVE

Issand! Me püüame abitult leida varjupaika sinus, aga me ei tea, kuidas seda teha. Olles oma igapäevaelust mõjutatud, me keskendume oma saavutustele, isegi kui me ihkame tunnustust ja armastust.

Me täname, et sa kõigepealt armastad meid. Me täname, et sa annad meile oma armastust tingimusteta. Me täname, et sa hoolitsed meie eest, meie hingede eest ja et sa varustad meid kõige vajalikuga. Ja ei olegi vajadust mingite lisa „vitamiinide” järele.

Issand, aita meil mõista meie nälga kui ühte igatsust sinu järele. Aita meil toituda sinu armastusest. Näita meile, kuidas olla iga päev sinu ligiolus ja juhata meid alati. Aamen.

Autor

Gisela Kessler-Berther, Šveits

Rakendusteaduste magister teoloogias, tervisehoiu juhtimise alal ja haridussektoris

PÄEV 2 – SHABBAT JA JUMALA VARUSTUS

PIIBLISALMID

Pea meeles, et sa pead hingamispäeva pühitsema! Kuus päeva tee tööd ja toimetada kõiki oma talitusi, aga seitsmes päev on Issanda, sinu Jumala hingamispäev. Siis sa ei tohi toimetada ühtegi talitust, ei sa ise ega su poeg ja tütar, ega su sulane ja teenija, ega su veoloom ega võõras, kes su väravais on! Sest kuue päevaga tegi Issand taeva ja maa, mere ja kõik, mis neis on, ja ta hingas seitsmendal päeval: seepärast Issand õnnistas hingamispäeva ja pühitses selle. (2. Moosese 20: 8-11)

MÕTISKLUS

Alates 2020. aasta esimesest kvartalist meenutavad inimesed üle kogu maailma kõiki raskeid olukordi, mida pandeemiad on põhjustanud. Need hetked tuletavad meile kristlastena meelde aega, mille Jumala rahvas veetis kõrbes ja nad tahtsid minna tagasi Egiptuse orjusse, sest nad olid näljased: „*Oleksime ometi võinud surra Issanda käe läbi Egiptusemaal, kus me istusime lihapottide juures, kus me sõime leiba kõhud täis!*” (2. Moosese 16:3). Jumal lõi Shabbati oma viimase loomisteona kui sümboli oma armust ja ettehooldusest oma rahva suhtes.

2. Moosese 20:8 kaudu tuletab Jumal meile meelde, et me peame Shabbatist kinni pidama. See on hingamispäevaks kõigile. See päev kõrvaldab igasuguse ebavõrdsuse igal elualal ja eriti sotsiaalselt madalamate klasside inimestele. Jumal väljendab oma armastust meie vastu ja kohtleb kõiki oma looduid võrdselt. Me kõik võime Shabbati ajal nautida Jumala antud puhkust.

Jumal toitis oma rahvast kõrbes uut tüüpi toiduga, mida nimetati sõnadega „Mis see on?” Selle toidu taga oli küsimärk. See täitis nende vajadusi ja kõlas heebrea keeles kui „Mann-hou” ehk manna. Selle toiduga valmistas Jumal ette Shabbati, varustas sellega Jumala rahvast, et nad murraksid vabaks oma minevikust Egiptuses.

2. Moosese 16:4 järel sai rahvas iga päev oma portsjoni, mis oli piisav varustus terveks päevaks. Peamine oli see, et rahvas kuuletuks juhiste ja liiguks distsiplineeritult edasi. Me (rahvana kõrbes ja kristlastena praegu) omandame iga päev Jumala sõna läbi need mõlemad olulised omadused: kuulekuse ja distsipliini. Need varustavad meid meie elus kindlustundega Jumala armus.

KÜSIMUSI MÕTLEMISAINEKS

- Kas meie kruusid on „täidetud”, mida me aga peaksime asendama uue toiduga ült?
- Kuidas on Jumal varustanud sind „uue toiduga”, mida sa varem ei ole tundnud?
- Igapäevane „sõltumine” Jumalast peaks olema meie jaoks kristlastena reaalsus ning juhised ja distsipliin ei ole alati meie elustiili osa. Kas peaksime avastama need asjad uuesti ja kuidas?

PALVE TEEMAD

- Me palvetame tagakiusatud kristlaste eest selles maailmas. Et nad saaksid mannat, igapäevase varustuse Jumalalt.
- Me palvetame mujalt sisserännanud kristlaste usu eest ja eriti noorte eest, kelle usk pannakse proovile.
- Me palvetame, et Jumal tõstaks uuesti üles „Moosese” (juhid) meie kristlikes kogukondades.

SOOVITATAV PALVE

Issand, sa kannad hoolt oma rahva eest kõrbes. Sa toitsid neid, kaitsesid ja julgustasid neid. Tänu sulle armu eest, mida sa andsid tunda neile, keda vabastasid Egiptuse orjapõlvest.

Täname sind ka enda eest: sa oled meid vabastanud patuikkest ja võtnud vastu oma kuningriiki. Sa toidad meid oma sõnaga. Sa kaitsed ja julgustad meid iga päev.

Me keeldume minemast tagasi oma mineviku „Egiptusse” ja pöördume sinu poole, Jeesus. Aita meil pidada hingamisaegu sinu ligiolus, kus sa varustad meid kogu jõu ja julgusega, mida me sinu tahte tegemiseks vajame. Amen.

Autor

Joseph Kabongo, Šveits

Endine Aafrika koguduste eesistuja Šveitsis

PÄEV 3 – SHABBAT JA HINGAMINE

PIIBLISALMID

Ja Jumal oli lõpetanud seitsmendaks päevaks oma töö, mis ta tegi, ja hingas seitsmendal päeval kõigist oma tegudest, mis ta oli teinud. Ja Jumal õnnistas seitsmendat päeva ja pühitses seda, ... (1. Moosese 2:2 ja 3a)

MÕTISKLUS

Lapsena olid mul pühapäevariided. Ma võtsin nad laupäeva õhtul välja ja teadsin, et homme on pühapäev. Sellega koos tuli hingamisaeg. Hommikul läksin koos oma õdede-vendadega pühapäevakooli. Pealelõuna veetsid meie vanemad koos meiega. Me mängisime koos, musitseerisime või läksime matkama. Praegu ma olen diakon ja kannan pühapäeviti taas eriietust.

Tänapäeval leiavad inimesed meelerahu elutempot aeglustades. Kusjuures juudid ja kristlased on tundnud Shabbati päeva hingamise ja pausi pidamise põhimõtet tuhandeid aastaid. See pärineb loomisloost, kui Jumal hingas seitsmendal päeval kuue loomispäeva järel. Shabbati järgne päev määras elurütmi Jeesuse ülestõusmise järel esile tulnud kristlikus kogukonnas. Sel päeval tulid nad kokku Jumala kummardamiseks ja osaduseks.

Jumal andis meile hingamispäeva ehk pühapäeva kui töösüklit ja tarbimiselustiili abistava katkestuse. Hingamispäev ei ole seotud ühe konkreetse päevaga nädalas, vaid see peaks erinevate teistest nädalapäevadest. See sümboliseerib tõsiasja, et meie väärtus inimolenditena rajaneb meie saavutustest enamal. Arst ja teoloog Albert Schweitzer ütles sobilikult: „Kui su hingel puudub pühapäev, siis see närbub.”

Me ise otsustame, millal me oma hingamispäeva peame. Vaikseks jäämine nõuab aega. Kui ma valan klaasi sogast vett, siis muda settib mõne aja pärast ja vesi muutub selgeks. See on „muutunud vaikseks”. Kui me otsime hingamist vaikuses, teeb meie hing vastupidist. Paljud meie sügavaimad mõtted ilmuvad pinnale ...

Ma eraldan selleks iga päev teadlikult pool tundi. Ma lähen paika, kus ei ole häirimist. Ma tulen Jumala ette ja Jeesuse ette, nagu ma olen. Ta ootab mind. Ma pööran oma tähelepanu sissepoole, oma hingamisele, ning seejärel viin tähelepanu oma mõtetele ja tunnetele. Ma toon kõik mind puudutava iga hingetõmbega Tema ette. Ma lasen selle lahti ja lasen Jumalal olla. Ma võtan aega ja lõpetan tänapäeva.

Jeesus kutsus oma jüngerid: „*Tulge isekeskis kõrvale siia tühja paika ja puhake pisut.*” (Mk 6:31a) Ta kutsub meid nüüd tegema sedasama.

KÜSIMUSI MÖTLEMISAINES

- Mis takistab mind võtmast aega ning leidmast vaikust ja hingamist?
- Kas ma söandan teadlikult veeta ühe päeva ilma uudiste või telefonita?
- Jumal on õnnistanud ja pühitsenud seitsmenda päeva. Kas ma pean ikka pühapäeva pühaks? Kas ma kogen Tema õnnistust pühapäeva üle?

PALVE TEEMAD

- Me palvetame, et arm võidaks ära meie hirmu vaikuse ees ja suuta lihtsalt olla.
- Me palvetame igatsuse pärast meie südames Jumala ligiolu järele, et see jääks elavaks ja et me võtaksime selleks iga päev aega.
- Me palvetame seletamatute asjade eest, mis vaikseks jäädes meie südame sügavusest esile kerkivad. Me palvetame, et me ei ignoreeriks neid, vaid söandaksime neid Jumala ees teadvustada.
- Me palvetame tarkuse ja kaitse eest vaikuse hetkedel, mil Jumala sõna meid puudutab.
- Me palvetame kirikute ja kabelite eest, hingamispaikade eest, kus inimesed kuulevad Jumala sõna.
- Me palvetame igaühe eest, kes on hõivatud töö ja vastutusega ning ei saa jätta neid surveid seljataha.

SOOVITATAV PALVE

Ma olen siin sinu ees, Jumal, just nii nagu ma olen: puhanud või pinges; tühi ja kuiv või täis tänulikkust; täis igatsust või ilma igasuguse väljavaateta.

Jumal, sina oled elu allikas. Tule oma uuendava väega, puhasta mind, tervenda mind, et ma saaksin selleks, kelleks sa oled mind teinud. Aamen.

Autor

Õde Lydia Schranz, Šveits

Diakon ja kaplan

(Foto: Bernhard Jungen)

PÄEV 4 – SHABBAT JA KAASTUNNE

PIIBLISALMID

Aga tema ütles neile: „Kes on teie seast inimene, kellel on üksainus lammas ja kui see kukub auku hingamispäeval, et ta ei haara temast kinni ega tõmba teda välja? Kui palju tähtsam lambast on nüüd inimene! Tähendab, hingamispäeval tohib teha head.”
(Matteuse 12:11,12)

MÕTISKLUS

Jumal ei ole andnud Shabbati seadusena meie VASTU, vaid kaastunde teona meie JAOKS. Seepärast lubati jüngeritel süüa viljateri, et kustutada nälga Shabbati päeval (vrd. Mt 12, 1-8). Seepärast sai kuivanud käega mees tervendatud Shabbati päeval (vrd. Mt 12, 9-13). Jeesus nägi jüngerite nälga ja inimese viletsust ning see liigutas Teda. Shabbat on toitmise ja tervenemise päev. Tegude keelamine („mitte midagi tegemine”) ega tegude nõudmine („ohvri toomine”) ei ole Shabbati mõte. Shabbati peamine eesmärk on näidata meile Jumala kaastunnet.

Vanas Testamendis oli Shabbat, nagu ka ümberlõikamine, lepingu väljenduseks Jumala ja Tema rahva vahel. Shabbat toimib hingamispäevana, Jumala poole üles vaatamisena ning Tema kaastunde ja pühaduse imetlemisena. „Te peate kindlasti pidama mu hingamispäevi, sest see on tähtsaks minu ja teie vahel, teadmiseks põlvest põlve, et mina olen Issand, kes teid pühitseb.” (2 Ms 31:13). Jumala rahvas võtab vastu Jumala kaastunde. Nad on sellest „nakatunud” ja annavad seda õnnistusena edasi kogu maailmale.

Kui me tuleme kokku ülistama ja osadust pidama, kui me kuulame Tema häält ja räägime Temaga, siis me murrame välja oma igapäevaelust ja tähistame Tema kaastunnet. Koguduses puruneb majandusliku tulemuslikkuse ja meelelahutuslik mõtteviis kildudeks. Koguduse teenistus ei ole seega äri ega šou, usuline pingutus ega tarbimine. See on sellest palju enamat: see on koht, kus meie hinged võivad hingata ja kus me kogeme Jumala armu. Jumal teenib koguduses meid oma kaastundega. Kes iganes saab Jumala armu, see saab armu andjaks. „Olge siis armulised, nõnda nagu teie Isa on armuline” (Lk 6:36/ 2021. aasta salm).

Armumärgi läbi valmistab Jumal meid elama ja toimima armuliselt, et teha head üksteisele. Päevasalm julgustab meid olema suunatud Jeesusele selles maailmas.

KÜSIMUSI MÕTLEMISAINEKS

- Mõtiskle järgmise lause üle: Jumal ei ole andnud Shabbati seadusena meie VASTU, vaid kaastunde teona meie JAOKS.
- Kuidas ma saan kogeda Jumala kaastunnet Shabbati päeval demonstreerituna seoses Jumalaga ja seoses inimestega enda ümber?

- Milliseid väikeseid muudatusi saan ma teha, et seada Shabbati päeval Jumala kaastunne prioriteediks – üksikisikuna, perekonnas, koguduses?

PALVE TEEMAD

- Me palvetame Jumalale keskendumise aja eest. Me murrame välja oma tavapärasest mõtteviisist, mis keskendub suutlikkusele ja tarbimisele. Me palume Jumalat Tema halastuse pärast (*Kyrie eleison* – Issand, halasta!).
- Me palume andeksandmist aegade eest, mil koguduse teenistused on muutunud usuliseks tegevuseks Jumalaga kohtumise asemel.
- Me palume iga Jumala sõna jutlustaja eest ja et Jumala armu sõnum saaks kuuldud ja vastu võetud.
- Me palume, et Jumal avaks meie silmad, nii et võiksime toimida armuliselt oma ligimeste suhtes, nagu Tema on olnud armuline meie suhtes.
- Me palume, et Püha Vaim näitaks meile, kuidas me võime jumalakeskselt toimida ja kogu loodu eest hoolt kanda.

SOOVITATAV PALVE

Armuline Jumal! Me kiidame ja tähistame sind. Me ülistame sind. „Püha, püha, püha, Issand Jumal Sebaot (Kõigeväeline),” me hüüame koos inglite väehulgaga.

Anna meile andeks, et oleme olnud enesekesksed ja oma tegevuste kesksed seal, kus oleksime pidanud olema keskendunud sinule. Elusta meie koguduse teenistusi oma Püha Vaimu läbi, et me uuesti kohtuksime sinuga ja et meie südamed saaksid sinu kaastunde poolt muudetud. Önnista kõiki Jumala sõna jutlustajaid. Ava meie silmad ja südamed meie ligimeste ja ühiskonna vajaduste suhtes. Anna meile ideesid ja julgust armuliselt panustama sinu kogudusse ja maailma. Aamen.

Autor

Lea Schwyer, Šveits

Evangeelse Allianssi Riehen-Bettingeni osakonna president

PÄEV 5 – SHABBAT JA MEELES PIDAMINE

PIIBLISALMID

Pea meeles, et sa pead pühitsema hingamispäeva, nõnda nagu Issand, su Jumal, sind on käskinud! Kuus päeva tee tööd ja toimetada kõiki oma talitusi, aga seitsmes päev on Issanda, sinu Jumala hingamispäev! Siis sa ei tohi toimetada ühtegi talitust, ei sa ise ega su poeg ja tütar, ei su sulane ega teenija, ei su härg ega eesel või mõni muu su loomadest, ka mitte võõras, kes on su väravais, et su sulane ja teenija saaksid hingata nagu sina. Ja pea meeles, et sa olid ori Egiptusemaal ja et Issand, su Jumal, tõi sind sealt välja vägeva käega ja väljasirutatud käsivarrega; sellepärast on Issand, su Jumal, käskinud sind pidada hingamispäeva. (5. Moosese 5:12-15)

MÕTISKLUS

See Piibli kirjakoht on neljanda käsu kuulutus. Issand õpetab meid pidama Shabbati, kuuete tööpäevale järgnevat hingamispäeva, et saada värskendatud. Hingamise mõte on kutsuda üles meeles pidama: „Pea meeles,” (5. Moosese 5:15). Shabbat ja meeles pidamine on tihedalt seotud, aga kuidas ja miks?

Pidagem meeles, et kõigi jaoks ette nähtud iganädalase hingamispäeva süsteemiga ei olnud üheski iidse tsivilisatsioonis midagi võrreldavat! Kreeklased arvasid, et juudid laisklesid, sest nad nõudsid igal nädalal ühte päeva ära. Milline erakordne and on Jumala Shabbat!

„Te peate meeles pidama” kahte tõsiasja. Esiteks, et te olite orjad Egiptuses. Teiseks, et Issand, teie Jumal, on toonud teid välja Egiptusest. Teisisõnu: esiteks, teilt oli vabadus ära võetud, ja teiseks, Issand on teid vabastanud. Shabbat tuletab meile meelde, kuidas me võime elada orjusest vabana Jumala teo tõttu! Neljas käsk käsitleb vabaduse teemat, nimelt vabadust oma tegude orjusest!

Vabadus! Ma pean igal aastal meeles 8. maid 1945. Mu isa kutsuti natsi režiimi poolt väeteenistusse ning ta pidi töötama ööd ja päevad. Kui ta salaja kuulas raadiost BBC kanalit ja kuulis Ameerika vägede edust, ta põgenes ja saabus oma kodulinna Luxemburgi eelmainitud vaherahu tegemise päeval. Pääsedes natside orjusest vabadusse, oli ta oma vabastajatele ülimalt tänulik. Iga vabaduse kogemus saab osaks meie identiteedist ja saab üheks tunnistuseks.

Enne kui Jeesus mulle ennast ilmutas, elasin ma iga päev hirmus. Kui Püha Vaim tuli minu südamesse elama, tuli Ta üle kandma Kristuse rahu minu olemuse sügavustesse. Taoline rahu jääb püsima! Vabanemine suurimast hirmust on minu identiteet Kristuses, minu tunnistus, mida ma meeles pean ja teistega jagan!

Pidage seda meeles, aga mitte ainult enda jaoks: ka kõik orjad, sulased ja isegi võõrad pidagu Shabbati hingamispäeva koos meiega (vrd. 5. Moosese 5:14)! Pidage alati meeles neid, kes kannatavad orjaikke all ega ole saanud veel kätte oma vabanemist!

KÜSIMUSI MÕTLEMISAINEKS

- Jumal, meie
- Isa, ei otsi esmalt töötajaid, vaid poegi ja tütreid! Mida selle väite kohta arvata? Kuidas aitab Shabbat sul seda meeles pidada?
- Millised on sinu tunnistused vabanemise/vabastuse kohta, mida sa ikka meeles pead ja jagad?
- Et olla vaba, peab meeles pidama! Kas see on tõsi? Kuidas sa seda teed?
- Kes on täna need „Egiptuse orjad”? Kas need, keda sa ei taha unustada? Kas need, kellesse sa tahad oma elu panustada?

PALVE TEEMAD

- Me palvetame, et Jumal, meie Isa, ikka veel vabastaks meid Jeesuse Kristuse läbi hirmust ja kurjuse orjusest meie eludes.
- Me palvetame, et õpiksime elama poegade ja tütaradena, kuna Jumal, meie Isa, vabastas meid elama Püha Vaimu väes ja vastavalt Jumala sõnale.
- Me palvetame, et tänulikkus ja seega rõõm võiks kasvada meie südames, meie perede keskel ja meie kogudustes.
- Me palvetame kaasaja orjade (lapssõdurid, inim- ja lastekaubanduse ohvrid, ...) vabastamise eest.
- Me palvetame Jumala abi ja nende vabastamise eest, keda peetakse selles maailmas oma usu pärast vangistuses.

SOOVITATAV PALVE

Täna sind, Isa. Ei! Sa ei ole mulle andnud orjapõlve vaimu, mis viib mind tagasi hirmu ellu. Sa oled mulle hoopis andnud lapseõiguse vaimu, mis teeb mind sinu pojaks, sinu tütreks. Seepärast ma ütlen selgelt ja valjult: „Abba! Isa.” See on reaalne, sest sinu Vaim tunnistab, et ma olen sinu laps. Jeesus, ma olen sinu elu ja sinu südame pärija. Milles iganes sa oled mind vabastanud, läkita mind sinu armastatuid vabastama ja meie Isa juurde tagasi tooma. Ja kui ma pean koos sinuga kannatama, ma tervitan seda, sest siis saab sinu au ilmutatud, nüüd ja igavesti. Aamen. (vrd. Roomlastele 8: 14-17)

Autor Paul Hemes, Šveits

St. Légeris asuva HET-PRO (teoloogia kõrgkool) lektor

PÄEV 6 – SHABBAT JA RÕÕM

PIIBLISALM

Aga minu jaoks on hea tulla Jumala ligi; Issanda Jumala peale panen ma oma lootuse, et kuulutada kõiki sinu tegusid. (Psalmid 73:28)

MÕTISKLUS

„Mida pühapäeval teha? 50 ideed igavuse võitmiseks!” Ajakiri püüab selle pealkirjaga saavutada su tähelepanu. Hingamispäev täidetakse lõbusa vabaaja veetmise või sündmusterohkete reisidega. Peamine eesmärk on kogeda midagi nauditavat. Aga rõõmu mõtet ei suudeta tabada. Meeldivad ja rõõmu pakkuvad kogemused võivad olla korduvad, aga kohe kui nad on läinud, haihtuvad kaasuvad emotsioonid samuti. Järele jääb ainult igatsus rohkemate taoliste meeldivate kogemuste järele. Meie maailm otse kisendab kogemuste läbi saadava õnne järele. Aga kuidas saab see soov rõõmu ja õnne järele täidetud ega jääks ainult tuule taga ajamiseks? Ja mis juhtub meie rõõmuga, kui kannatuste ja valu tume pilv katab neid suurepäraseid kogemusi? Vastused nendele küsimustele on lihtsad ja samas rasked.

Kui rõõm oleks seotud ainult sellega, et Jumala antud kogemuste varal olla ilus ja õnnelik, ei oleks see tõeline rõõm. Jumal annab meile Shabbati läbi rõõmu, mis on palju sügavam ja seda ei saa kunagi ära võtta. Ta varustab meid ruumi ja ajaga osaduseks Temaga. Kui me oleme Jumala ligi, saab tõeline rõõm käegakatsutavaks. Selline rõõm ületab iga mõeldava soovi muu rõõmu järele. Me võime olla täidetud sügava rõõmuga Jumala ligiolus, isegi kui meie hing nutab. Selline rõõm varustab meid uute väljavaadetega ja annab meile tuge raskustes. See voolab otse Jumala südamest meie südamesse ja väljendab Tema armastust meie vastu.

Kui Jumal seitsmendal päeval oma loodu üle rõõmustas, siis kui palju enam on meil põhjust rõõmustada, tehes Temaga koostööd Tema kuningriigis! Kui me mõistame, et meie elud on täiesti suveräänse Jumala käes ja et kõik meie oma ja meie vajadused on Tema ees, siis meie südamed võivad ainult rõõmustada. See ongi tõelise Shabbati tähendus.

Tema antava rõõmu tõttu, mis meil Temas on, võime nautida Jumala ande veelgi sügavamalt. Me kõnnime ringi ja naudime Jumala loodut, naudime hommikusööki koos sõpradega või tähistame kogu perega midagi. Pühapäev ei pea olema askeetluse päev. Me võime nautida seda osaduse ja tähistamise päevana.

KÜSIMUSI MÖTLEMISAINES

- Kuidas ma väljendan pühapäeviti oma Jumala rõõmu?
- Piibel ütleb: „Sest rõõm Issandas on teie tugevus,” (Ne 8:10). Kas mu tugevust ja jõudu määratleb Issanda rõõm või määratlevad minu olukorrad?
- Kas ma võin nautida Jumala ande, ilma et tahaksin kogu aeg rohkem?

PALVE TEEMAD

- Me palvetame, et Jumal uuesti näitaks meile, kuidas nautida Shabbati koos Temaga.
- Me palvetame, et taevane rõõm elustaks meie elusid, vaatamata meie olukordadele.
- Me palvetame, et Shabbat saaks joondatud Püha Vaimu järgi, kes süütab meie sees rõõmu.
- Me palvetame, et meie kogudused tähistaksid seda ülisuure rõõmu väega.
- Me parandame meelt kõigi nende aegade eest, mil keskendusime Jumala andidele ja kaotasime silmist Jumala, kes on Andja.

SOOVITATAV PALVE

Issand, me täname sind, et sinu ligiolu on kõik, mida me vajame. Sinus me leiame rõõmu külluse. Me tõstame oma silmad sinu peale ja kiidame sind, sest sina oled meie Jumal ja Kuningas. Tänu sulle, et sa näitad meile, kuidas me saame austada ja tähistada sind Shabbati päeval. Täname sind, et sa hoiad meie elusid oma kätes ja et sa oled meie õnne allikas. Amen.

Autor

Deborah Zimmermann, Šveits

24-7 palve CH (ladina k. Confoederatio Helvetica) direktor

PÄEV 7 – SHABBAT JA SUUREMEELSUS

PIIBLISALM

Ja pühitsege viiekümnendat aastat ning kuulutage vabakslaskmist kõigile elanikele maal; see olgu teile juubeliaastaks: igaüks teist saab tagasi oma pärisosale ja igaüks pöördub oma suguvõsa juurde. (3. Moosese 25:10)

MÕTISKLUS

Meil kõigil on igatsus pühaduse ja terviklikkuse järele. Me soovime elu täis headust ja igatseme „puutumatu” ühiskonna järele, ideaalse maailma järele. Shabbati käsk sisaldab enamat kui lihtsalt juhust eraldada nädalas üks päev. Koos kutsega tähistada juubeliaastat, annab Jumal oma valitud rahvale ühe eelmaitsse igavesest pühadusest tulevikus – „igavese Shabbati” eelmaitsse.

Moosese raamat ja Uus Testament räägivad Shabbatist ja juubeliaastast kui vahendist suuremeelsuse, õigluse ja taastamise alalhoidmiseks Jumala rahva keskel. Iga suguharu sõltus piisavast maa-alast, et iga kogukonna liige saaks varustatud.

Ühelt poolt toetab Shabbati käsk meid kui üksikisikuid. See aitab meil leida puhkust tööst ja leida aega Jumala ülistamiseks, samal ajal kui meie töö tagab meie igapäevaste vajaduste täitmise. Teiselt poolt, isegi rohkem sellest, et see aitab meid üksikisikuna, keskendub Shabbati käsk elule kogukonnana. Käsud näitavad meile, milline on Jumal ja kuidas meie inimestena ja eriti kristlastena oleme loodud elama kogukonnas. Meie jagatud elud peaksid olema kantud suuremeelsusest kui Jumala armu sümbolist, mida me ise oleme kogenud. Meie elud peaksid olema kantud õiglusest, mille me teeme teistele kättesaadavaks, sest Jumal on õigluse Jumal. Meie elud peaksid samuti olema kantud taastamisest, aidates inimestel enda ümber leida oma väärikas koht ühiskonnas. Nüüdsel ajal ei pruugi see tingimata tähendada seda, et meil peab olema oma maatükk. Vaid me võime seeasemel pühendunult toetada inimesi, et nad leiaksid tööd, omaksid head elukohta ja head sotsiaalelu.

Globaliseerunud maailmas kuuluvad meie ligimeste hulka inimesed üle maailma. Me oleme kohustatud mõtlema oma elustiili ökoloogilisele tagajärjele. Kui me suhtume loodusressurssidesse ja kliimasse austuse ja hoolega, siis võimaldame elu ja Shabbati Aafrikas, Aasias ning ülejäänud maailmas. Suuremeelsus ei tunne geograafilisi piire.

KÜSIMUSI MÖTLEMISAINEKS

- Kas olen isiklikult kogenud suuremeelsust, õiglust ja taastamist teiste inimeste kaudu?
- Mida me õpime Jumala kohta, kui inimesed on suuremeelsed, võitlevad ebaõigluse vastu ja aitavad taastada inimeste väärikust?
- Kuidas ma saan kogeda Shabbati käsku, eraldi võetuna hingamisest, kui võimalust sotsiaalse õigluse osutamiseks?
- Millises oma elu aspektis saan ma suuremeelsust uutel viisidel praktiseerida?

PALVE TEEMAD

- Me palvetame inimeste eest, kes kogevad suurt ebaõiglust.
- Me palvetame ühiskonna ääreala inimeste eest, kes soovivad väärikat elu.
- Me palvetame, et kogudus peegeldaks Jumala suuremeelsust ja õiglust.
- Issand, näita mulle, kuidas ma saan jagada sinu õiglust ja suuremeelsust oma igapäevaelus.

SOOVITATAV PALVE

Tänu sulle, taevane Isa, sinu mõõtmatu suuremeelsuse eest meie vastu inimolenditena. See kulmineerub sellega, et sa andsid oma Poja surma meie eest. Ta näitas oma elu kaudu meile sinu armu ja õiglust, ning on teinud meile võimalikuks võtta vastu sinu armu ja õiglust Tema ristisurma ja ülestõusmise läbi paasapühal.

Kingi meile Püha Vaimu läbi tarkust ja väge, et elada suuremeelset ja õiglast elu. Aita meil sinu loodu eest hoolt kanda, sest meid on tehtud sinu kuju järgi. Anna meile silmi näha neid, kes vajavad taastamist, nii et me võime täna olla sinu armastuse kanaliks. Aamen.

Autor

Marc Jost, Šveits

Šveitsi Evangeelse Alliansi peasekretär (saksakeelne osa)

PÄEV 8 – SHABBAT JA LOOTUS

PIIBLISALMID

Nii on siis Jumala rahva hingamisaeg alles ees, sest kes läheb tema hingamisse, see hingab ka ise oma tegudest, nii nagu Jumal oma tegudest. Olgem siis agarad sisse minema sellesse hingamisse, et keegi ei langeks sellesama sõnakuulmatuse eeskujul! Sest Jumala sõna on elav ja tõhus ja vahedam kui ükski kaheterane mõök ning tungib läbi, kuni ta eraldab hinge ja vaimu, liigesed ja üdi, ning on südame meelsuse ja kaalutluste hindaja.

(Heebrealastele 4:9-12)

MÕTISKLUS

„Ma ei jaksa ära oodata, millal ükskord pensionile saan,” ütles mu noorem toakaaslane sageli naljaga pooleks või pooltõsiselt, kui tööle läks. Isegi kui tal oli jäänud mitukümmend aastat tööd teha, enne kui tema soov pidi täituma ... „Elagu pensionärielu!” võib mõnikord iseloomustada meie suhtumist, kui mõtleme „hingamisele”, mida on meile töötatud, andes oma elu Jumalale ja Tootatud Maale, mis meid pärast surma ootab. See võib paista väga kaugel olevat, mõeldes elule kui vaevalisele teekonnale kõrbes. Aga Heebrea kirja autor „tõukab” meid sisenema Tema hingamisse just nüüd (vrd. Hb 4:11). Nii on Jumala rahval hingamisaeg alles ees (vrd. Hb 4:9). „See tähendab seda, et Jumal kutsub meid ühte vaimulikku hingamisse,” (Johannes Calvin). Seega „Shabbati hingamisest” on midagi juba meile kättesaadav eelvaatena sellest, milline saab olema reaalsus, mis töötatud tulevikus jätkub ja kümnekordseks kasvab.

Heebrea 4 „hingamine” osutab töötatud paigale tulevikus, Jumala rahva jaoks turvalisele ja aulisele maale, nagu ka praegusele seisundile, mis on seotud hingamisega, mille Jumal lõi oma töö lõpetuse järel ja selle töö tähistamiseks. Kokkuvõtteks on see Tootatud Maa, mis voolab piima ja mett, ning ühise juubeldamise hetked Jumala ligiolus. Ühel päeval me jõuame oma teekonna lõppu, just nagu Jumala rahvas jõudis Kaananimaale. Aga sellest päevast alates, ja eriti täna, oleme kutsutud maitsma seda hingamist ning pöörduma Jumala poole, et imetleda Tema au, meeles pidama Tema tööd ja lootma Tema peale. Viimane on ülioluline, sest Heebrea kirja autor hoiatab lugejat, et nii nagu israellidid ei saanud Kadesh Barneas võimalust siseneda Tootatud Maale, nii ei pruugi meie saada seda võimalust, kui me teeme oma südamed kõvaks. Usaldades Jumalat ja otsustades teha seda päevast-päeva, saadab „Shabbati hingamine” meid sellest päevast alates, kuni see siseneb oma tõelisesse vormi Tema igaveses ligiolus.

Ärgem olgem oma jumalateenimises teadmatud, vaid kummardagem Jumalat Vaimus ja tões. Lugege Piiblit ja kuulake Jumala häält. Lugege Piiblit ja nähke Jeesust. Lugege Piiblit ja võtke vastu Püha Vaimu vägi.

KÜSIMUSI MÕTLEMISAINEKS

- Mida tähendab „vaimulik hingamine” minu jaoks?
- Kuidas minu Shabbati ajad toidavad mu lootust?
- Kas mu elus on aspekte, mis on pannud mind „oma südant kõvaks tegema”?

PALVE TEEMAD

- Me palume, et Jumal annaks meile täna hingamist.
- Me palume andeks aegade eest, mil oleme teinud oma südame kõvaks ja pöördunud Jumalast ära.
- Me palume andeks ja palume Tema töötuse eest lasta meid siseneda Töötatud Maale, hingamispaika ja paika, kus Ta veedab igaviku koos meiega.
- Me palume abi, et julgustada üksteist olema järgmisele põlvkonnale heaks eeskujuks ustavuses.

SOOVITATAV PALVE

Isa, ma usaldan sind, isegi kui ma võin olla kõrbes, sest ma tean, et sa juhid mind oma hingamisse, sinu turvalisse ja aulisse ligiolusse. Ma tahan elada sinu ligiolus, et vastu võtta seda lootust ja „Shabbati hingamist” iga päev. Aamen.

Autor

Michael Mutzner, Šveits

ÜRO alaline esindaja Genfis, Maailma Evangeelne Allianss